

Hawdd ei Ddeall

Ein cynllun ni ar gyfer gwneud yn siŵr bod pobl yn Sir y Fflint yn cael eu trin yn deg

Y pethau y byddwn ni'n eu gwneud o 2020 i 2024

Cafodd y ddogfen ei hysgrifennu gan Gyngor Sir y Fflint. Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o 'Gynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Sir y Fflint 2020–2024'.

Ebrill 2020

Sut i ddefnyddio'r ddogfen hon

Fersiwn hawdd ei ddeall yw hwn. Mae'r geiriau a'r hyn maen nhw'n feddwl yn hawdd i'w darllen a'u deall.

Efallai y bydd arnoch chi angen help i ddarllen a deall y ddogfen hon. Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu chi.

Efallai y bydd geiriau mewn **ysgrifennu glas trwm** yn anodd i'w deall. Mae'n dweud beth maen nhw'n feddwl mewn bocs o dan y gair.

Os yw'r gair anodd yn cael ei ddefnyddio eto mae mewn **ysgrifennu glas cyffredin**. Gallwch edrych beth mae'r geiriau mewn glas yn meddwl ar dudalen 20.

Pan fydd y ddogfen yn dweud ni, mae hyn yn meddwl **Cyngor Sir y Fflint**. Am fwy o wybodaeth cysylltwch â:

Ffôn: 01352 702131

E-bost: stephanie.aldridge@flintshire.gov.uk

Cafodd y ddogfen hon ei gwneud yn hawdd ei deall gan **Hawdd ei Ddeall Cymru** gan ddefnyddio **Photosymbols**.

Sut i ddefnyddio'r ddogfen hon.....	2
Ynglŷn â'r ddogfen hon.....	4
Cyflwyniad.....	5
Ein nodau cydraddoldeb.....	6
Nod 1: Gwella iechyd, lles a gofal cymdeithasol.....	6
Nod 2: Rhoi mwy o gefnogaeth i fyfyrwyr sydd â nodweddion gwarchoddedig er mwyn iddyn nhw gael mwy o gymwysterau.....	8
Nod 3: Gwneud yn siŵr bod pobl yn cael eu talu'n gyfartal ac yn deg yn y gweithle.....	10
Nod 4: Gwella diogelwch pobl sydd â nodweddion gwarchoddedig.....	12
Nod 5: Rhoi mwy o gyfleoedd i bobl â nodweddion gwarchoddedig fod yn rhan o bethau a chael dweud eu barn nhw am wasanaethau.....	14
Nod 6: Gwella'r ffordd y mae pobl sydd â nodweddion gwarchoddedig yn byw.....	16
Nod 7: Dysgu mwy am ffordd y gallwn ni gefnogi pobl sy'n byw mewn tlodi.....	18
Geiriau Anodd.....	20

Ynglŷn â'r ddogfen hon

Mae hwn yn gynllun ar gyfer y pethau y byddwn ni'n eu gwneud dros y pedair blynedd nesaf.

Amcan y cynllun hwn yw helpu i wneud yn siŵr bod pobl Sir y Fflint yn cael eu trin yn deg.

Rydyn ni wedi gweithio gyda mudiadau eraill yng Ngogledd Cymru i ysgrifennu'r cynllun hwn.

Ac rydyn ni wedi meddwl am ymchwil sydd wedi cael ei wneud gan y **Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol**.

A deddf sy'n cael ei alw'n **Ddeddf Cydraddoldeb 2010**.

Os hoffech chi gael rhoi eich barn am y cynllun hwn cysylltwch â ni.

Cyflwyniad

Cydraddoldeb

Rydyn ni wedi seilio'r cynllun hwn ar ddeddf sy'n cael ei alw'n **Ddeddf Cydraddoldeb 2010**. Mae'r ddeddf hon yn amddiffyn pobl rhag cael eu trin yn annheg yn y gwaith a chan wasanaethau.

Mae'r **Ddeddf Cydraddoldeb 2010** yn dweud na ddylai pobl gael eu trin yn annheg os oes ganddyn nhw **nodweddion gwarchodedig**.

Mae **nodweddion gwarchodedig** yn derm sy'n cael ei ddefnyddio i siarad am wahanol grwpiau o bobl a allai gael eu trin yn llai teg.

Mae **nodweddion gwarchodedig** yn cynnwys pethau fel:

- Oed – hen neu ifanc.
- Anabledd
- O ble rydych chi'n dod
- Rhywedd – dyn neu ddynes.

Ni ddylai pobl gael eu trin yn wahanol nac yn annheg oherwydd pethau fel hyn.

Ein nodau cydraddoldeb ni

Nod 1: Gwella iechyd, lles a gofal cymdeithasol.

Y pethau mae arnon ni eisiau eu cyflawni:

- Bod **Sipsiwn a Theithwyr** yn gallu gweld meddyg, deintydd a gwasanaethau iechyd meddwl

Mae **Sipsiwn a Theithwyr** yn gymuned o bobl sydd weithiau'n teithio o gwmpas neu'n byw ar safle.

- Bod gwasanaethau'n deall ac yn medru cefnogi pobl sydd â **dementia**.

Mae **Dementia** yn afiechyd sy'n effeithio ar yr ymennydd. Mae pobl sydd â **dementia** yn cael problemau gyda'u cof nhw ac yn gallu bod yn ddryslyd. Mae fel arfer yn effeithio ar bobl hŷn.

- Bod pobl ag anabledd dysgu yn cael archwiliad iechyd bob blwyddyn.

Dyma rai o'r pethau y byddwn ni'n eu gwneud erbyn 2024:

- Gwella safle'r [Sipsiwn a'r Teithwyr](#) sy'n eiddo i'r cyngor.

- Gwneud safle arall i [Sipsiwn a Theithwyr](#).

- Darparu gwahanol gefnogaeth i bobl sy'n byw gyda [dementia](#).

- Gwneud cynllun iechyd a lles ar gyfer ein staff ni.

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi eu gwneud yn barod:

- Rydyn ni'n dysgu mwy am faterion pwysig ar gyfer cymuned y [Sipsiwn a'r Teithwyr](#).

- Rydyn ni wedi cytuno â eddilyn cynllun sy'n cael ei alw'n **Amser i Newid**. Mae hyn ar gyfer gwella iechyd meddwl yn y gweithle.

Nod 2: Rhoi mwy o gefnogaeth i fyfyrwyr sydd â nodweddion gwarchoddedig er mwyn iddyn nhw gael mwy o gymwysterau

Y pethau mae arnon ni eisiau eu cyflawni

Mae arnon ni eisiau i fyfyrwyr sydd â **nodweddion gwarchoddedig** wneud yn well mewn Mathemateg, Cymraeg a Saesneg.

Dyma rai o'r pethau y byddwn ni'n eu gwneud erbyn 2024:

- Edrych pwy sy'n cael ei adael allan yn yr ysgol.

- Edrych a yw myfyrwyr sydd â **nodweddion gwarchoddedig** i ffwrdd o'r ysgol fwy nag eraill.

- Casglu gwybodaeth am fwlio.

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi'u gwneud yn barod:

- Mae pob ysgol uwchradd yn Sir y Fflint wedi cael hyfforddiant **Dangos y Cerdyn Coch i Hiliaeth**.

- Mae athrawon wedi cael hyfforddiant er mwyn iddyn nhw fedru dysgu disgyblion am bethau fel dealltwriaeth a pharch.

Nod 3: Gwneud yn siŵr bod pobl yn cael eu talu'n gyfartal ac yn deg yn y gweithle

Y pethau y mae arnon ni eisiau eu cyflawni:

- Gwneud yn siŵr nad yw pobl yn cael eu talu llai oherwydd **nodwedd gwarchoddedig**.

- Gwneud yn siŵr bod mwy o bobl anabl a phobl o gefndir **Du** neu **Leiafrifoedd Ethnig** yn cael **prentisiaethau**.

Gall pobl sy'n **ddu** neu' o **leiafrifoedd ethnig** ddod o wlad wahanol. Neu fod â lliw croen gwahanol i'r rhan fwyaf o'r bobl eraill yn eu cymuned nhw.

Mae **prentisiaeth** yn meddwl bod person yn dysgu medrau swydd tra bydd yn gweithio. Fel arfer maen nhw'n cael eu talu llai gan eu bod nhw'n dal i ddysgu.

Dyma rai o'r pethau y byddwn ni'n eu gwneud erbyn 2024:

- Edrych ar gyflog pawb

- Cefnogi pobl ag anabledd dysgu i gael gwaith gyda thâl. Mae hyn trwy wasanaeth sy'n cael ei alw'n '**Project SEARCH**'

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi'u gwneud yn barod:

- Rydyn ni'n gyflogwr **Hyderus o ran Anabledd**. Prosiect y Llywodraeth yw hwn i gael mwy o bobl anabl yn gweithio.

- Mae cyflogau mwy teg yn cael eu talu i'n staff ni.

- Rydyn ni wedi cefnogi mwy o bobl ag anabledd dysgu i gael gwaith gyda thâl.

Nod 4: Gwella diogelwch pobl sydd â nodweddion gwarchoddedig

Y pethau mae arnon ni eisiau eu cyflawni:

- Mae arnon ni eisiau i Sir y Fflint fod yn lle diogel i bawb fyw ynddo fo, gweithio ynddo fo ac ymweld ag o.

Dyma rai o'r pethau y byddwn yn eu gwneud erbyn 2024:

- Rhoi hyfforddiant i'n staff ynglŷn â throsedd casineb.

Mae'n **drosedd casineb** pan fydd pobl yn ymosod ar rywun neu'n eu trin nhw'n wael iawn oherwydd eu bod nhw'n meddwl bod y person yn wahanol.

- Cefnogi staff sy'n cael profiad o **drosedd casineb**.

- Rhoi hyfforddiant am **drosedd casineb** mewn ysgolion.

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi'u gwneud yn barod:

- Rydyn ni wedi hyfforddi staff ynglŷn â **throsedd casineb**.

- Rydyn ni wedi agor lle diogel i ddynion fynd iddo fo pan fyddan nhw'n ceisio dianc rhag **drais teuluol**.

Mae **trais teuluol** yn unrhyw ymddygiad sy'n achosi niwed i rywun. Partner, cyn-bartner neu aelod o'r teulu sy'n gwneud hyn. Mae o'n gallu digwydd i unrhyw un.

- Rydyn ni wedi rhoi hyfforddiant i yrwyr tacsï fel eu bod nhw'n gwybod beth yw'r arwyddion mewn pobl a allai fod mewn perygl o gael eu niweidio. Ac yn gwybod sut i sôn wrth rywun amdano fo.

Nod 5: Rhoi mwy o gyfleoedd i bobl â nodweddion gwarchoddedig fod yn rhan o bethau a chael dweud eu barn nhw am wasanaethau

Y pethau mae arnon ni eisiau eu cyflawni:

- Bod pobl yn cael mwy o gyfleoedd i ddweud eu barn nhw am benderfyniadau sy'n effeithio arnyn nhw.
- Cael mwy o bobl anabl i ddefnyddio gwasanaethau.

Dyma rai o'r pethau y byddwn ni'n eu gwneud:

- Gwneud yn siŵr bod pobl sy'n siarad gwahanol ieithoedd yn gallu defnyddio gwasanaethau.

- Dal ati i roi hyfforddiant am gydraddoldeb i'n staff ni.

- Ysgrifennu cynllun i helpu mwy o bobl i fod yn rhan o bethau.

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi'u gwneud yn barod:

- Rydyn ni wedi cynnig dosbarthiadau drama i fyfyrwyr sydd ag anghenion dysgu ychwanegol.

- Rydyn ni wedi cychwyn mwy o wasanaethau ar gyfer pobl yn y gymuned. Er enghraifft dangosiadau ffilmiau arbennig yn y sinema ar gyfer pobl sy'n byw gyda [dementia](#).

Nod 6: Gwella'r ffordd y mae pobl sydd â nodweddion gwarchoddedig yn byw

Y pethau y mae arnon ni eisiau eu cyflawni:

- Gwell amodau byw ar gyfer [Sipsiwn a Theithwyr](#) sy'n byw ar safle'r Cyngor

- Gwell gwasanaethau tai ar gyfer pobl anabl.

Dyma rai o'r pethau y byddwn ni'n eu gwneud erbyn 2024:

- Gwneud safle newydd ar gyfer cymuned [Sipsiwn a Theithwyr](#).

- Gwella toiledai, ystafelloedd ymolchi a cheginau ar safle Sipsiwn a Theithwyr o eiddo'r cyngor

- Cefnogi **ffoaduriaid** i fyw yn yr ardal.

Mae **ffoaduriaid** yn bobl sydd wedi cael eu gorfodi i adael eu gwlad nhw oherwydd eu bod nhw mewn perygl.

- Adeiladu mwy o dai

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi eu gwneud yn barod:

- Rydyn ni wedi adeiladu mwy o dai y gall pobl eu fforddio.

- Rydyn ni wedi cefnogi **ffoaduriaid** i fyw yn Sir y Fflint.

Nod 7: Dysgu mwy am ffordd y gallwn ni gefnogi pobl sy'n byw mewn tlodi

Mae **tlodi** yn meddwl nad oes gennych chi ddigon o arian i dalu eich biliau chi, bwydo eich hun a'ch teulu chi, gwresogi eich cartref chi, prynu'r pethau sydd eu hangen arnoch chi a theithio o gwmpas y lle.

Y pethau mae arnon ni eisiau eu cyflawni:

Gwneud yn siŵr ein bod ni'n meddwl ynghylch sut y bydd ein penderfyniadau ni'n effeithio ar bobl sy'n byw mewn **tlodi**.

Dyma rai o'r pethau y byddwn ni'n eu gwneud erbyn 2024:

- Rhoi tamponau a chadachau misglwyf am ddim i ysgolion ar gyfer merched sy'n cael eu misglwyf nhw.

- Rhoi cinio am ddim yn fwy aml i fyfyrwyr yn ystod gwyliau'r ysgol.

- Dweud wrth bobl am fudd-daliadau y gallan nhw wneud cais amdanyn nhw.

- Rhoi mwy o gefnogaeth i bobl sydd â phroblemau ag arian trwy'r **Tim Diwygio Lles**.

- Siarad â phobl mewn tlodi am bethau fel cinio ysgol am ddim a help i brynu dillad ysgol.

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi'u gwneud yn barod:

- Rhoi tamponau a chadachau misglwyf i bob ysgol, clybiau ieuenctid a banciau bwyd.

- Mae **Theatre Clwyd** yn cynnig tocynnau rhatach i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau cymdeithasol.

Geiriau Anodd

Dementia

Mae dementia yn afiechyd sy'n effeithio ar yr ymennydd. Mae pobl sydd â dementia yn cael problemau gyda'u cof nhw ac yn gallu bod yn ddrwslyd. Mae fel arfer yn effeithio ar bobl hŷn.

Du neu leiafrifoedd ethnig

Gall pobl sy'n ddu neu o leiafrifoedd ethnig ddod o wlad wahanol. Neu fod â lliw croen gwahanol i'r rhan fwyaf o'r bobl eraill yn eu cymuned nhw.

Ffoaduriaid

Mae ffoaduriaid yn bobl sydd wedi cael eu gorfodi i adael eu gwlad nhw oherwydd eu bod nhw mewn perygl.

Nodweddion gwarchoddedig

Mae nodweddion gwarchoddedig yn derm sy'n cael ei ddefnyddio i siarad am wahanol grwpiau o bobl a allai gael eu trin yn llai teg. Mae nodweddion gwarchoddedig yn cynnwys pethau fel:

- Oed – hen neu ifanc.
- Anabledd
- O ble rydych chi'n dod
- Rhywedd – dyn neu ddynes.

Ni ddylai pobl gael eu trin yn wahanol nac yn annheg oherwydd pethau fel hyn.

Prentisiaeth

Mae prentisiaeth yn meddwl bod person yn dysgu medrau swydd tra bydd yn gweithio. Fel arfer maen nhw'n cael eu talu llai gan eu bod nhw'n dal i ddysgu.

Sipsiwn a Theithwyr

Mae Sipsiwn a Theithwyr yn gymuned o bobl sydd weithiau'n teithio o gwmpas neu'n byw ar safle.

Tlodi

Mae tlodi yn meddwl nad oes gennych ddigon o arian i dalu eich biliau chi, bwydo eich hun a'ch teulu chi, gwresogi eich cartref chi, prynu'r pethau sydd eu hangen arnoch chi a theithio o gwmpas y lle.

Trais teuluol

Mae trais teuluol yn unrhyw ymddygiad sy'n achosi niwed i rywun. Partner, cyn-bartner neu aelod o'r teulu sy'n gwneud hyn. Mae'n gallu digwydd i unrhyw un.

Trosedd casineb

Mae'n drosedd casineb pan fydd pobl yn ymosod ar rywun neu'n eu trin nhw yn wael iawn oherwydd eu bod nhw'n meddwl bod y person yn wahanol.